

15.05.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**15 Mayıs 2023
Pazartesi**

15.05.2023

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

15 Mayıs 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

— Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

— Yozgat Bozok Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav

Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Çiftçi nüfusu gün geçtikçe azalıyor

Tarım kırsal kalkınma, istihdam, ihracat ve imalat için hâlâ hayati önem taşıyor. Doğru önlemlerle ülkemizdeki tarım sektörü yeniden ekonomik büyümeye katkı sunabilir. Çeşitli güçlüklerle baş etmek zorunda kalan çiftçiler, tarımdan uzaklaşıyor.

Hüseyin VATANSEVER

Dünyanın içinde bulunduğu koşullar, gün geçtikçe tarımsal üretimin hayati önemini bir kez daha hatırlatırken, çiftçilerin kritik rolünü vurguluyor. İklim değişikliği, artan dünya nüfusu, genişleyen şehir merkezleri tarım alanları üzerindeki baskıyı artırıyor. Su kaynaklarının azalması, doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılamıyor olması ve olağan dışı meteorolojik olayların yaşanma sıklığındaki artış ve beraberinde doğal afetler tarım arazilerini olumsuz etkiliyor.

Tarımsal alanlar sanayi ve madencilik gibi faaliyetlerden de olumsuz etkileniyor. Bir de yerleşim yerlerinin kırsal alana yaklaşmasıyla çiftlikler istenmeyen unsurlar olarak görülebiliyor. Ayrıca artan nakliye maliyetleri de bir sorun olarak çiftçinin karşısına çıkıyor. Fakat konu gıda güvenliğini sağlamak olduğunda, daha uygun fiyata daha kaliteli gıda tüketmek arzulandığında bütün bu olumsuzlukları görmezden gelenler gönül rahatlığı ile çiftçileri çeşitli şekillerde suçlayabiliyor.

Uluslararası Tarım Üreticileri Federasyonu (IFAP) 14 Mayıs 1946'da kuruldu. 1984 yılından bu yana 14 Mayıs, Dünya Çiftçiler Günü olarak kutlanıyor. Uluslararası alanda tarımsal üreticilerin sorunlarını yansıtan kuruluş, böylece yılın bir günü dahi olsa dikkatleri çiftçilere çekerek, onların sorunlarının gündeme taşınması fırsatını sağlamış oluyor.

Tarımsal hasıla bakımından Avrupa'da birinci, dünyada yedinci sırada yer aldığı ifade edilen Türkiye'de ise gıda fiyatlarının yüksekliği gündemdeki yerini koruyor. Yüksek fiyatlar tüketiciyi olumsuz etkilediği gibi yüksek girdi maliyetleri başta olmak üzere birçok etken dolayısıyla üreticiyi de mutlu etmiyor.

Tarımın stratejik önemi giderek artıyor

Ülkelerin uyguladığı korumacı politikalar diğer ülkelerdeki fiyatları yükseltirken, yerel tarımsal üretimin hayati önemini bir kere daha hatırlatıyor. Diğer yandan artan nüfus tarımsal ürünlere olan ihtiyacı da büyütüyor. Dünya genelindeki sorunlar Türkiye için de geçerli ve ülkemizde çiftçi olmak gün geçtikçe zorlaşıyor.

Kırsal nüfusun azalması ve sisteme kayıtlı çiftçi sayısındaki düşüş gün geçtikçe artıyor. Özellikle girdi maliyetlerinin artışı tarımsal üretimin karlılığı giderek düşürüyor. TÜİK verilerine göre istihdamın sektörel dağılımında tarım yüzde 17,2'lik paya sahipken bu oran 2022 yılında yüzde 15,8'e geriledi.

2022 yılında tarım sektöründe 4 milyon 866 bin kişi istihdam edildi. Bütün bu olumsuz tabloya rağmen Türkiye, dünyanın en büyük tarım üreticileri arasında yer alıyor ve şehirlere göç eğiliminin ağır basmasına rağmen, kırsal nüfusun yaklaşık yüzde 64'ü 50 yaş altında.

Yüksek tarım potansiyeli olan Türkiye, dünyanın çoğu yerinde yetiştirilemeyen ürünleri de barındıran geniş bir çeşitliliğe sahip. Gerekli adımlar atılırsa tarımın GSMH'daki payını artırmak ve ihracat potansiyelinden yararlanmak mümkün. Böylece sektör gençler için daha cazip hale gelebilir ve istihdam artışına da katkı verebilir.

Azalış rakamlara yansıyor

Türkiye'nin nüfusu, 2022'de Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçlarına göre 85 milyon 279 bin 553 kişiye ulaştı. Diğer yandan kayıtlı mülteci sayısı 4 milyona yaklaşan Türkiye, 2023 yılında 60 milyon turisti ağırlamayı hedefliyor. Sadece bu insan varlığı dahi Türkiye'nin tarımsal öneme neden ihtiyaç duyduğunu anlamak için yeterli.

Doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde daha etkin ve verimli kullanımıyla çiftçinin gelir istikrarına kavuşturulması son derece önemli. Üretimin, ürün kalitesinin artırılmasıyla çiftçinin rekabet gücünün artırılması tarımda ihracat olanaklarını genişletecek.

Fakat değişen iklim koşulları, dünya ticaretinde yaşanan gelişmelerin zorlayıcı baskısı, artan girdi maliyetleri ve azalan su kaynakları eklenince gündemde yer alan önemli sorunlarla pek çok meslek grubundan önce çiftçileri etkiliyor.

Mazot, gübre fiyatları, tohum, traktör ve tarım makineleri ve bu ekipmanların parça ve sarf malzemeleri ciddi oranda çiftçiyi zorluyor. Yüksek döviz kuru da bu güçlükleri daha da katlanılmaz boyuta taşıyor.

Çalışma koşulları gözden geçirilmeli

Tarım faaliyetleri gereği çiftçilik doğa ile iç içe geçmiş bir üretim alanı... Bu aşamada en kırılgan meslek gruplarının başında çiftçilerin geldiği rahatlıkla söylenebilir. Orman yangını sel, kuraklık, hortum gibi atmosfer olayları doğrudan çiftçiyi etkiliyor.

Ekim döneminde daha mahsulünü hasat edemedi çiftçiler büyük kayıplar yaşayabiliyor. Diğer yandan çiftçilerin güneşin zararlı ışınlarına maruz kalması, kullandıkları traktörler başta olmak üzere tarım makinaları kaynaklı meslek hastalıkları ve iş kazalarına açık olmaları da başlı başına bir sorun.

Çoğu çiftçinin sosyal güvenlik kapsamı dışında kalması bu durumda yaşadıkları mesleki hastalıklar ve iş kazalarının raporlanması ve çözüm üretilmesinin önünü de kapatıyor. Maliyetin yüksekliği çalışan çiftçilerin kayıt dışına çıkması ya da sigorta primlerinin yüksekliği nedeniyle sosyal güvencenin dışına itebiliyor. Son olarak şu atasözünü bir daha hatırlamakta fayda var: Tarlada izi olmayanın harmanda yüzü olmaz.

Bütün değerlendirmeler göz önüne alındığında sağlıklı, sürdürülebilir ve gıda güvenliğini sağlama ihtiyacını karşılayan çiftçiler, nesiller boyunca ekim dönemlerinde üzerlerine düşeni yaptılar. Belki de çiftçilerin gözden uzak kalmaları, tüketicilere onlara ulaşan ürünlerde ne kadar emek verildiğini unutturmuş olabilir. Dünya Çiftçi Günü, üreticinin yaşadığı sıkıntıların ifade edilmesinin yanı sıra üreticinin ve tüketicinin arasındaki mesafeyi azaltmasıyla anlam kazanabilir.

"Tahıl koridorunda mutabakata doğru gidiliyor"

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, görüşmeleri devam eden tahıl koridorunda tarafların mutabakata yaklaştığını ifade etti.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, İstanbul'da Türkiye, Rusya ve Ukrayna savunma bakan yardımcıları ile BM yetkilileri arasında gerçekleştirilen dördü formattaki toplantıya ilişkin, "Tahıl anlaşmasının süresinin uzatılması konusunda mutabakata doğru gidiliyor." dedi.

Tahıl koridoruyla ilgili olarak Türkiye, Rusya ve Ukrayna savunma bakan yardımcıları ile BM yetkilileri arasında İstanbul'da gerçekleştirilen dördü formattaki toplantıya ilişkin de Akar, şu değerlendirmeyi yaptı:

Gelen ilk bilgiler kapsamında İstanbul'daki toplantı olumlu geçti. Tahıl anlaşmasının süresinin uzatılması konusunda mutabakata doğru gidiliyor. Bununla beraber bizim Ukrayna limanlarında ticari gemilerimiz var. 6 geminin güvenli bir şekilde ülkemize dönmesi konusunda çerçeve bir mutabakat sağlandığını söylediler. Bu istikamette çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Tarım ihracatında yeni hedef 50 milyar dolar

Tarihi seçimlerin yapılacağı yarın aynı zamanda Dünya Çiftçiler Günü. 14 Mayıs, bu yönüyle çiftçilerimizi de tarihi bir gün olma potansiyeli taşıyor. Seçim kampanyaları sürecinde tarımın ve üreticinin önceliklendirilmesi akılcı politikalar konusunda ümitleri artırıyor. Üretimin ve çiftçinin desteklenmesi tarımda 50 milyar dolarlık ihracat rakamının önünü açabilecek.

Mehmet Hanifi Gülel

Türkiye tarım ve hayvancılık alanında sahip olduğu potansiyel ile dünyada önde gelen ülkeler arasında yer alıyor. Yüzyıllarca bölge coğrafyalarını besleyen bereketli Anadolu topraklarından söz ediyoruz çünkü. Kadim Mezopotamya ovasında tarım 12 bin yıl önce başladı ve Mardin dünyada ilk buğdayın üretildiği yerleşim yeri oldu.

Bugün ihtiyacını Avustralya'dan, Yeni Zelanda'dan karşılayan Ortadoğu ülkelerinin küçük baş hayvan tedariği on yıllarca trenle Türkiye'den karşılanıyordu. Zamanla bu güç eridi erimesine ancak potansiyel halen dimdik ayakta duruyor. TÜİK verilerine göre 2022 yılında toplam tarım alanı 24 milyon hektar, bitkisel üretim ise 128 milyon ton olarak ortaya çıkıyor. Tarım sektörü, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 15,3 artışla 34,2 milyar dolara ihracat ile rekor kırdı.

Türkiye, sahip olduğu coğrafi işaretli ürün sayısı 2022 itibarıyla 1000'in aştı. AB tarafından 9 tescilli coğrafi işaretimiz bulunuyor ve 46 ürünümüz de tescil bekliyor. Yarın yapılacak cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimleri Türkiye için tarihi bir fırsatı da

beraberinde getiriyor. Kampanyalar sürecinde tüm partilerin ve adayların tarımı öncelikleyen söylemleri, fırsat alanlarının değerlendirilebileceğine yönelik iyimser bir tablo ortaya koyuyor.

Tarihi seçimlerin yapıldığı yarın aynı zamanda 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü. Yarından itibaren başlayacak yeni dönemde, hangi aday seçilirse seçilsin, getirilecek akılcı tarım politikaları Türkiye'nin bu alanda önünü açacak. Tarımda üretimin artmasına, ithalatın azalmasına, iç pazarın yerli ürünle donatılmasına hizmet edeceği gibi ülkemizi tarımda dünyanın en önemli ihracatçı ülkeleri arasına sokabilecek.

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü ile ilgili açıklamasında "İhracatı tarımsal üretimin devamlılığının sigortası olarak görüyoruz" diyor. Eskinazi, "Türkiye, uzun vadede 50 milyar dolar gıda ürünleri ihracatı hedeflerken, Ege Bölgesi olarak bu ihracatın 12,5 milyar dolarlık dilimini yapma çabası içindeyiz" dedi.

Rusya'ya yaş meyve ve sebze ihracatı arttı

Rusya'ya yaş meyve ve sebze ihracatı yılın ilk çeyreğinde yüzde 60 arttı. Söz konusu dönemde Rusya'ya yaklaşık 260 milyon dolarlık yaş meyve sebze ihraç edildi.

Türkiye'nin Rusya-Ukrayna Savaşı'nda uyguladığı denge politikası ve iki ülke arasındaki ilişkileri kendi çıkarları doğrultusunda yürütmesinin etkisiyle Rusya'ya yaş meyve ve sebze ihracatı, yılın ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 60 artışla 258,4 milyon dolara yükseldi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye, Rusya'ya kimyevi maddeler ve mamulleri, yaş ve kuru meyve, sebze, hububat, bakliyat, yağlı tohumlar, hazır giyim ve konfeksiyon, çimento başta olmak üzere yüzlerce kalemi kapsayan ihracat yapıyor.

Bu ülkeden de doğal gaz, petrol ve demir ve çeliğin de aralarında bulunduğu birçok ürün ithal ediliyor.

Tarım ihracatında yaş meyve ve sebze lider

Rusya'ya bu yılın ilk çeyreğinde 2 milyar 448 milyon dolarlık ihracat yapılırken, toplam ihracat geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 132,9 arttı.

İki ülke arasındaki ticarete tarım sektörünün de önemi büyük. Bu sektörün yaptığı ihracat, söz konusu ülkeye gerçekleştirilen toplam ihracatın yüzde 18'ine karşılık geliyor.

Bu yılın ilk çeyreğinde tarım ürünleri içinde en fazla ihracat yapılan ürünler 258,4 milyon dolarla yaş meyve ve sebze oldu. Sektör ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 60 artış gösterdi. Bu sektörü 134,3 milyon dolarla hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri, 17 milyon dolarla meyve sebze mamulleri izledi.

Aynı dönemde ihracatını en fazla artıran ürün yüzde 271,4 ile tütün olarak kayıtlara geçti. Bunu yüzde 265 ile meyve sebze mamulleri, yüzde 231,5 ile zeytin ve zeytinyağı, yüzde 161,4 ile hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri takip etti.

Bu yılın ocak-mart döneminde Rusya'dan yapılan ithalat ise yüzde 1,6 azaldı.

Türk Ziraat Yüksek Mühendisleri Birliği Genel Başkanı Mehmet Ali Ünal, iki ülke arasındaki ticaretin önemine dikkati çekerek, ülkelerin, ihtiyacı olan ürünleri birbirlerinden temin ediyor olmalarının birçok sektöre fayda sağladığını dile getirdi.

Söz konusu sektörler arasında tarımın dikkati çektiğini belirten Ünal, "Rusya üreticilerimiz için önce gelen bir pazar. Bu anlamda tarım sektörü için çok önemli. Özellikle yaş ve kuru meyve ve sebzede ihracat yaptığımız en önemli ülke. Rusya'ya ihracatımızın giderek artacağını düşünüyoruz. Bu artış sektörümüze olumlu yansiyacaktır." dedi.

Ünal, ihracatta öne çıkan ürünlerden birisinin de hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar olduğuna dikkati çekerek, iki ülke arasındaki ilişkilerde ılımlı havanın devam etmesinin her sektöre fayda sağlayacağını altını çizdi.

Türkiye Rusya'ya yaş meyve sebze ve balık ürünleri ihracatında lider

Doğu Karadeniz İhracatçılar Birliği (DKİB) Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ahmet Hamdi Gürdoğan da Rusya'ya ihracatta yaşanan artışın devam edeceğini bildirdi.

Gürdoğan, "Önümüzde balık ve yaş sebze üretimi ilerleyen aylarda daha yüksek olacak. Bu da şunu gösteriyor. Doğu Karadeniz Bölgesi özellikle Rusya'ya ihracatında, en öncelikli olarak yaş sebze meyve ile balık ve balık ürünleri ihracatında lider durumda. Bunun yanında inşaat malzemeleri gibi diğer ürünler de sıralamaya giriyor." diye konuştu.

Gürdoğan, her şeyden önce ticaretin artmasının istihdamın artması anlamına geldiğinin altını çizdi.

Rusya'nın Türkiye için çok önemli bir pazar olduğuna işaret eden Gürdoğan, şunları kaydetti:

"Bunun yanında sadece Rusya değil Türk Cumhuriyetleri ve Asya pazarını bir bütün olarak görmemiz gerekiyor. Yüksek teknoloji ürünlerinin de bu pazardaki payının gittikçe artabileceğinin altını çizmek istiyoruz. Rusya'ya bu yıl Trabzon'dan ocak-nisan tarihlerinde 22 sektörde 86 milyon 189 bin 373 dolar değerinde ihracat yapıldı. Bu ihracatın ilk sıralarında yaş sebze ve meyve, su ürünleri, kimyevi maddeler, fındık ve fındık mamulleri geldi. Yine aynı şekilde Türkiye genelinden Rusya'ya bu yılın ocak-nisan tarihleri arasında 3 milyar 200 milyon 148 bin 396 dolar değerinde ihracat yapıldı."

Tarımda sulama randımanı 2030'da yüzde 60'a çıkacak

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla sulama randımanının 2030 yılına kadar yüzde 60, 2050 yılına kadar yüzde 65 seviyesine yükseltilmesi planlanıyor.

Canan SAKARYA

Evlerde ve bireysel su kullanımında verimliliğin artırılmasıyla kişi başı günlük ortalama su tüketiminin 2030 yılına kadar 120, 2050 yılına kadar 100 litreye düşürülmesi hedefleniyor. Su Verimliliği Seferberliği kapsamında hazırlanan 2023-2033 yıllarını kapsayan Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda, Türkiye'nin "su stresi" sınıfında yer aldığı belirtilerek, nüfusun 2030 yılında 93.3 milyon, 2040 yılında 100.3 milyon, 2050 yılında ise 104.7 milyon kişiye ulaşmasının beklendiği, artan nüfusla birlikte kişi başına düşen kullanılabilir yıllık su miktarının 2030 yılında bin 200 metreküpe, 2040 yılında bin 116 metreküpe, 2050 yılında ise bin 69 metreküpe kadar düşeceği kaydedildi. Türkiye'nin yakın gelecekte su kıtlığı sınırına çok yaklaşacağı, sonrasında ise su kıtlığı çeken bir ülke durumuna geleceğine dikkat çekilen Eylem Planında, iklim değişikliğine bağlı olarak havzalardaki su varlığının değişimine yönelik projeksiyon çalışmalarının Türkiye'de su varlığının yüzde 30'a varan oranlarda azalabileceğini gösterdiği ifade edildi.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından 'su verimliliği' hedefiyle geçtiğimiz günlerde açıklanan Eylem Planı ile su verimliliği hedefleri, strateji ve eylemleri; Kentsel Su Kullanım Verimliliği, Tarımsal Su Kullanım Verimliliği, Endüstriyel Su Kullanım

Verimliliği ve Bütün Sektörleri Etkileyen Su Kullanım Verimliliği şeklinde dört ana başlıkta ele alındı. Tarımsal su kullanım verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılmasıyla sulama randımanının 2030 yılına kadar yüzde 60, 2050 yılına kadar yüzde 65 seviyesine yükseltilmesi planlanıyor.

Otellerde su tüketimine dikkat edilmiyor

Turizmde su kullanım oranlarına da yer verilen Eylem Planında, oteller içerisinde toplam suyun yaklaşık yüzde 45-50'sinin otel odalarında tüketildiği, otel odasında kullanılan suyun yüzde 56'sının duş veya banyoda, yüzde 25'inin tuvalette, yüzde 9'unun lavaboda ve yüzde 10'unun temizlemede kullanıldığı verisi yer aldı. İnsanların kamuya açık ya da yarı açık otel ve restoran gibi mekânlarda su kullanırken su tasarrufuna evlerinde oldukları kadar dikkat etmediklerine yer verilen Eylem Planı'nda, bireylerin kendi evlerinde ortalama 130 litre su tüketirken bu oranın otelde 300-600 litre arasında değiştiği kaydedildi.

Arıtılmış atık su kullanımı yüzde 15'e çıkacak

İçme suyu temin ve dağıtım sistemlerindeki 2021 yılı su kayıp oranının yüzde 34 olduğu belirtilerek, 2033 yılına kadar bütün belediyelerde su kayıpları oranının yüzde 25, 2040 yılına kadar yüzde 10 seviyesine düşürülmesi hedefleniyor. Türkiye'de 2022 yılı sonu itibarıyla yüzde 4,75 olan arıtılmış atık suların yeniden kullanım oranının 2023 yılında yüzde 5'e, 2030 yılında ise yüzde 15'e çıkarılması planlanırken, yapılan çalışmalar sonucu Türkiye'de arıtılmış atık suyun yüzde 44 oranında yeniden kullanılabileceği tespit edildi. Tarımsal sulamadan dönen suların ise yüzde 66'sının yeniden kullanılabileceğinin kaydedildiği Eylem Planında, tarımdan dönen suların tekrar tarımsal sulamada kullanılması ile yaklaşık 500 milyon lira gübre harcamasından tasarruf edilebileceği kaydedildi.

Oy sayımı devam ediyor: Seçim 2. tura mı kaldı?

Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerinde sandıklar kapandıktan sonra oy sayım işlemine geçildi. YSK verilerine göre açılan sandık oranı yüzde 90'ı aştı. Cumhurbaşkanlığı seçiminin 2. tura kalıp kalmadığı YSK'nin açıklamasının ardından belli olacak. İşte oy sayımında son durum...

Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri için oy verme işlemi, Türkiye genelinde saat 17.00'de sona erdi.

Sandıklar kapandıktan sonra oylar sayılmaya başlandı. YSK Başkanı Ahmet Yener, yayın yasaklarının 18.30 itibarıyla kaldırıldığını duyurdu.

Cumhurbaşkanı seçiminde Cumhur İttifakı adayı Recep Tayyip Erdoğan, Millet İttifakı adayı Kemal Kılıçdaroğlu, ve Ata İttifakı adayı Sinan Oğan yarıştı.

YSK Başkanı Ahmet Yener yaptığı açıklamada, "Saat 02.25 itibarıyla toplam sandık oranlarında açılma oranları yüzde 91.93 olup yurt içi sandıklarda açılma oranı 94.68, yurt dışı sandık açılma oranları ise 36.85'tir. Bu verilere göre Recep Tayyip Erdoğan yüzde 49.49, Kemal Kılıçdaroğlu 44.79, Sinan Oğan 5.29, Muharrem İnce yüzde 0.43 oy oranına sahiptir." dedi.

Seçim sonuçları henüz kesinleşmezken Cumhurbaşkanlığı seçiminin 2. tura kalıp kalmadığı YSK'nin resmi açıklamasıyla belli olacak.

AA'nın güncel verileri:

15.05.2023

AÇILAN SANDIK: %97,87

ERDOĞAN: %49,34

KILIÇDAROĞLU: %44,98

OĞAN: %5,24

İNCE: %0,43

ANKA'nın güncel verileri:

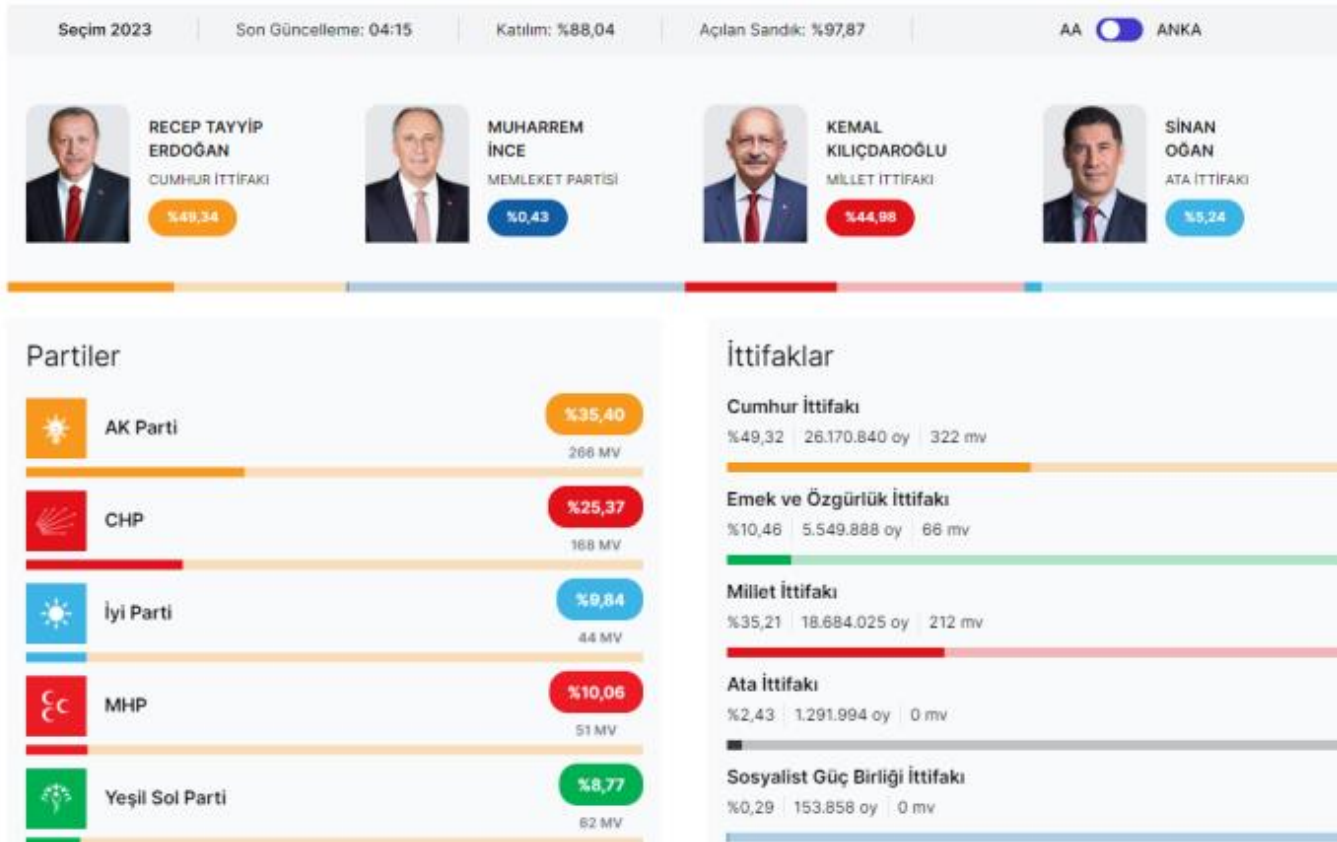
AÇILAN SANDIK: %99,83

ERDOĞAN: %49,25

KILIÇDAROĞLU: %45,05

OĞAN: %5,28

İNCE: %0,42

2023 seçimi AK Parti, CHP, MHP, İYİ Parti, Yeşil Sol Parti'nin kazandığı milletvekili sayısı

13. Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri, kesin olmayan sonuçlara göre açılan sandık sayısı ve oyların cumhurbaşkanı adayları ve partilere göre dağılımı belli oldu. 2023 seçim sonuçlarına göre, AK Parti, CHP, MHP, İYİ Parti, Yeşil Sol Parti kaç milletvekili kazandı?

Türkiye, 14 Mayıs seçimlerinde sandık başına gitti, 13. Cumhurbaşkanı ve milletvekillerini seçmek için oyunu kullandı. Türkiye genelinde 973 ilçe, 1094 ilçe seçim kurulunda 191 binden fazla sandıkta oy kullanıldı. 24 siyasi parti ve 151 bağımsız milletvekili 14 Mayıs seçimlerinde yarıştı.

Milletvekili seçim sonuçları - Anadolu Ajansı verilerine göre (Türkiye geneli saat 07.00) Açılan sandık sayısı ve oy oranları:

AK Parti: Yüzde 35,41

CHP: Yüzde 25,40

MHP: Yüzde 10,05

İYİ Parti: Yüzde 9,8

15.05.2023

Y. Sol Parti: Yüzde 8,79

Y. Refah: Yüzde 2,84

BBP: Yüzde 1,00

Zafer : Yüzde 2,25

Memleket: Yüzde 0,93

AK Parti seçimlerde kaç milletvekili kazandı?

AK Parti milletvekili sayısı 266

CHP seçimlerde kaç milletvekili kazandı?

CHP milletvekili sayısı 168

MHP seçimlerde kaç milletvekili kazandı?

MHP milletvekili sayısı 51

İYİ Parti seçimlerde kaç milletvekili kazandı?

İYİ Parti milletvekili sayısı 44

Hangi parti hangi ilden ne kadar milletvekili çıkardı?

Karaman'da AK Parti 1, CHP 1 milletvekili çıkardı.

Karabük'te AK Parti 2, CHP 1 vekil çıkardı.

Kahramanmaraş'ta AK Parti 5, MHP 2, CHP 1 vekil çıkardı.

AK Parti Zonguldak'ta 3 milletvekili, CHP 2 kazandı.

İzmir 1. bölge CHP 7, AK Parti 4, MHP, İYİ Parti, Yeşil Sol Parti 1 milletvekili kazandı.

Kilis'te AK Parti 2, MHP 1 milletvekili kazandı.

Kırklareli'de ise CHP 2, AK Parti 1 vekil çıkardı.

Kırşehir milletvekili seçim sonucuna göre AK Parti ve CHP 1'er milletvekili kazandı.

Kırıkkale AK Parti 1, CHP 1, Kayseri'de AK Parti 5, MHP ve CHP 2 vekil kazandı.

Kastamonu AK Parti 2, CHP 1 milletvekili çıkardı.

Kars'ta AK Parti 1, CHP 1 ve Yeşil Sol Parti 1 vekil çıkardı.

Nevşehir'de AK Parti 2, MHP 1 vekil kazandı.

Muş'ta Yeşil Sol Parti 2, AK Parti 1 milletvekili çıkardı.

Muğla seçim sonuçlarına göre, CHP 4, AK Parti 2, İYİ Parti 1 vekil kazandı.

Mersin'de CHP 5, AK Parti 3, MHP ve İYİ Parti 2, Yeşil Sol Parti 1 milletvekili kazandı.

Mardin'de Yeşil Sol Parti 4, AK Parti 2 vekil kazandı. Manisa'da AK Parti 4 ve CHP 4, MHP ve İYİ Parti 1 milletvekili çıkardı.

Malatya'da AK Parti 4, CHP 1, MHP 1 milletvekiline sahip oldu.

Kütahya AK Parti 3, MHP 1, CHP 1 sandalyeye sahip oldu. Konya AK Parti 9, CHP 2 ve MHP 2, İYİ Parti ve Yeniden Refah Partisi 1 vekil çıkardı.

Kocaeli'nde AK Parti 7, CHP 4, MHP 1, İYİ Parti 1, Yeniden Refah Partisi 1 vekil çıkardı.

Tekirdağ'da CHP 4, AK Parti 3, İYİ Parti 1 milletvekili çıkardı.

Şırnak'ta Yeşil Sol Parti 3, AK Parti 1 milletvekili çıkardı

Şanlıurfa'da AK Parti 8, Yeşil Sol Parti 4, MHP 1, CHP 1 milletvekili çıkardı

Sivas'ta AK Parti 3, MHP 1,

Sinop'ta AK Parti 1, CHP 1,

Siirt'te Yeşil Sol Parti 2, AK Parti 1,

Samsun'da AK Parti 5, CHP 2, MHP 1, İYİ Parti 1,

Sakarya'da AK Parti 5, MHP 1, CHP 1, İYİ Parti 1,

Rize'de AK Parti 2, CHP 1,

Osmaniye'de AK Parti 2, MHP 1, CHP 1,

Ordu'da AK Parti 3, CHP 2, MHP 1,

Niğde'de AK Parti 1, CHP 1, MHP 1,

15.05.2023

Yozgat'ta AK Parti 2, MHP 1, İYİ Parti 1,

Yalova'da AK Parti 2, CHP 1

Van'da Yeşil Sol Parti 6, AK Parti 2,

Uşak'ta AK Parti 1, CHP 1, İYİ Parti 1

Tunceli'de YeşilSol Parti 1,

Trabzon'da AK Parti 4, CHP 1, İYİ Parti 1,

Tokat'ta AK Parti 3, CHP 1, MHP 1,

Aydın'da CHP 4, AK Parti 3, İYİ Parti 1,

Artvin'de AK Parti 1, CHP 1,

Ardahan'da AK Parti 1, CHP 1,

Antalya'da CHP 7, AK Parti 6, İYİ Parti 2, MHP 2,

Ankara 3. bölge AK Parti 5, CHP 4, İYİ Parti 2, MHP 1

Ankara 2. bölgede AK Parti 6, CHP 3, MHP 1, İYİ Parti 1,

Ankara 1. bölgede CHP 6, AK Parti 4, İYİ Parti 2, MHP 1 milletvekili çıkardı.

Borsa İstanbul devre keserek başladı

Tarihi seçimlerde oy sayımı tamamlanmak üzere. Cumhurbaşkanlığı seçiminin 2. tura kalıp kalmadığı YSK'nin açıklamasıyla belli olacak. Borsa İstanbul, ilk tepki olarak sert düştü ve sonrasında devre kesti. Dolar/TL, 19,64 TL'de işlem görürken; Euro/TL, 21,34 TL'de bulunuyor. Türkiye'nin CDS'i ise 576'ya çıktı. Uzman isimler, yurt içi piyasaya yönelik beklentilerini ekonomim.com'a değerlendirdi.

İSTANBUL / EKONOMİ

Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri için oylar sayılmaya devam ediyor. Yüksek Seçim Kurulu (YSK) Başkanı Ahmet Yener, yurt içinde 192 bin 214 sandıktan 192 bin 108 tanesinin açıldığını belirtirken, yurt dışında 9 bin 594 sandıktan 8 bin 65'inin açıldığını söyledi. Yener, cumhurbaşkanı adaylarından Recep Tayyip **Erdoğan'ın yüzde 49,40**, Kemal **Kılıçdaroğlu'nun yüzde 44,96**, Sinan Oğan'ın yüzde 5,2 oy oranına sahip olduğunu bildirdi.

Piyasalara döndüğümüzde ise, seçim öncesi son işlem gününü Borsa İstanbul, yüzde 1,08 değer kaybederek 4795 puandan tamamlamıştı. Borsa İstanbul geçtiğimiz hafta yüzde 9 değer kazanırken, volatil seyriyle dikkat çeken bankacılık endeksi yüzde 26 yükseldi.

Dolar/TL, geçtiğimiz hafta son işlemlerde 19,5640 seviyesinde bulunurken; Euro/TL de 21,2405 seviyesindeydi. Bankalararası piyasa ile serbest piyasa ve bankaların

sattığı döviz kurlarındaki fiyatlamalara bakıldığında, dolar/TL'de cuma günü makas farkı 2,27 TL'ye ulaşmıştı.

Türkiye piyasaları için önemli olan haftayı gram altın, 1264 lira seviyesiyle bitirmişti.

Borsa İstanbul'da sert düşüş

Borsa İstanbul, seçim öncesi volatil bir haftayı geride bırakırken, dün gerçekleşen Cumhurbaşkanlığı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri sonrası ilk tepki olarak değer kaybetti. **Borsa İstanbul 100 endeksi**, güne **yüzde 6,38 düşüşle**, 4489 puandan başladı. **Bankacılık endeksi** ise ilk işlemlerde, **yüzde 9,54 kayıpla** 4554 puanda hareket etti.

Borsada düşüşün yüzde 5'i aşması sonrası devre kesici çalıştı. İşlemlerin 10:25'te başlayacağı duyuruldu. Borsadan yapılan açıklamada şöyle denildi:

"Saat 09:55:17 itibarıyla Endekse Bağlı Devre Kesici Sistemi Devreye girmiştir. Borsamız Pay Piyasasındaki tüm sıralarda, Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında işlem gören pay ve pay endekslerine dayalı sözleşmelerde ve Borçlanma Araçları Piyasası Pay Repo Pazarı'nda işlemler geçici olarak durdurulmuştur.

Pay Piyasasında sürekli işlem yöntemi uygulanan paylar, gayrimenkul yatırım fonları, girişim sermayesi yatırım fonları, gayrimenkul sertifikaları ve emtia sertifikalarında saat 10:20:00'de tek fiyat emir toplama, 10:25:00'de eşleştirme yapılacaktır."

Uzmanlar, seçimlerin 2. tura kalabilme ihtimali sonrası belirsizliğin ortadan kalkmamasıyla Borsada satış baskısının yaşanabileceğinin altını çiziyor ve önümüzdeki iki haftanın volatilité yüksek bir seyrinde ilerleyebileceği belirtiliyor.

Aynı zamanda, Borsa İstanbul'da yabancı payı 2 Aralık 2022'den bu yana ilk kez yüzde 30'un üzerine çıktı.

Kurlarda seçim sonuçlarına ilk tepki

Tarihi seçim sonrası piyasaların nasıl bir seyir izleyeceği merak ediliyor. **Dolar/TL**, Türkiye piyasalarının açık olmadığı sıralarda uluslararası piyasalarda ilk işlemlerde 19,58 TL'de hareket ederken, sonrasında 19,38-19,64 bandında işlem gördü. Kur, saat 09.26 itibarıyla **yüzde 0,38 yükselişle 19,6402** seviyesindeydi.

Euro/TL ise, en düşük 21,21; en yüksek 21,57 seviyesini görürken; şu dakikalarda **yüzde 0,64 oranında değer kazancıyla 21,3470** seviyesinde bulunuyor.

Gram altın da aynı dakikalarda **yüzde 0,61 artışla 1272 lirada** işlem görüyor.

Türkiye'nin CDS'leri 6 ayın zirvesine tırmandı

Türkiye'nin 5 yıllık kredi risk primi (CDS), ikinci tura kalmış gibi görünen cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından keskin yükselerek **altı ayın zirvesine tırmandı**.

Türkiye'nin 5 yıl vadeli borcunu iflasa karşı sigortalamanın maliyetini gösteren CDS, cuma gününe kıyasla **105 baz puan artışla 597 baz puana** yükseldi. S&P Global Market Intelligence bunun, 2022 Kasım ayından beri kaydedilen en yüksek seviye olduğunu belirtti.

Türkiye'nin CDS'i **geçtiğimiz hafta**, 5 ay sonra ilk kez **500 baz puanın altına gerilemişti**.

Önümüzdeki iki haftada volatil bir piyasa bizi bekliyor

Filiz Eryılmaz -ALB Yatırım Başekonomisti

Piyanın en istemediği sonuçla karşı karşıyayız. Şu anki sonuçların Borsa üzerindeki etkilerini iki ayaklı değerlendirmek isterim. İlki Başkanlık sisteminin ikinci tura kalmış olması, diğeri de piyanın şimdiye kadar hiç fiyatlamadığı meclis çoğunluğunun Cumhur İttifakı'nda olması.

Seçimlerin ikinci tura kalmış olması nedeniyle belirsizliğin hala devam ediyor olması, bugün Borsada bir satış baskısı yaratacaktır. İkinci olumsuz durum Başkanlık sonuçları itibarıyla baktığımızda, piyasalarda geçen hafta bir hareket gördük. Özellikle perşembe ve cuma bu hareket çok daha güçlüydü. Dünyaca ünlü büyük bir yabancı fonun Sayın Kılıçdaroğlu'nun kazanacağını varsayarak yükselecek olan hisselerde pozisyonlanması ki bu hisseler ağırlıklı olarak bankacılık ve holding hisseleriydi. Bu haber akışıyla küçük yatırımcının ağırlıklı olarak Millet İttifakı adayının kazanacağı ve bu hisselerle yönelik pozisyonlanma yapmış olması, bugünkü Borsa üzerindeki satış baskısının bir diğeri önemli sebebi olacak.

Biz bugün aşağı yönlü bir açılışla başlayacağız. Şu çok kritik olacak: Geçen hafta 'Olurda Kılıçdaroğlu kazanırsa' varsayımı üzerine yapılan pozisyonlanmalar panik bir şekilde kapatılırsa aşağı yönlü sert hareket çok daha güçlü olur. Önümüzdeki iki haftada volatil bir piyasa bizi bekliyor olacak.

Yurt içi piyasa yön bulmak için hayli zorlanacak

Murat Özsoy - Biz Finansal Danışmanlık Kurucusu

Seçimlerin ikinci tura kalması halinde, yurt içi piyasa iki hafta sürecek belirsizlik ortamında yön bulmak için bir hayli zorlanacak. Bu belirsizlik ortamında da özellikle küresel makro gelişmelerin etkisi altında kalacağımızı düşünüyorum. Dolayısıyla bu dönemde küresel makro ekonomik gelişmeleri daha önce hiç olmadığı kadar yakından takip etmek gerekli.

15 Mayıs haftasında bir çok Fed yetkilisinin konuşmaları, 19 Mayıs Cuma günü Fed Başkanı Powell'ın konuşması ve 22 Mayıs haftasının son işlem günü yine ABD'den

15.05.2023

gelecek tüketim harcamalarına ilişkin veriler ABD dolar endeksinde önemli hareketlenmeler yaratacaktır.

Bu gelişmeler de dolar/TL kuru ve gram altın üzerinde kalıcı etkiler bırakacaktır. Gram altında daha önceleri yine net olarak bahsetmiş olduğum 1400TL hedefini korurken, dolar/TL kurunda da oynaklığın daha da artacağını ve son bir ayda yaşanan artıştan daha fazla bir oranda artışın bu iki haftalık süreçte görüleceğini düşünüyorum. 22 Mayıs haftasında TCMB faiz kararı var. İkinci tur seçim öncesinde Merkez Bankası'ndan herhangi bariz bir söylem değişikliği beklemiyorum.

Erdoğan: Milli iradenin tezahürünü bekliyoruz

Seçimlerle ilgili açıklama yapan Erdoğan, "Kesin sonuçlar belli olmamakla beraber açık ara önde bulunuyoruz. Milli iradenin tezahürünü bekliyoruz." dedi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, AK Parti Genel Merkezinde balkon konuşması yaptı.

Konuşmasında 14 Mayıs seçimleriyle bir demokrasi şöleninin daha alınının akıyla tamamlandığını söyleyen Erdoğan sözlerini şu şekilde sürdürdü:

“İşte bu sevdanın neticesi burada. Bu sevdalıların buluşması bütün bu maratonun neticesini bu akşam sizinle yaşıyoruz. Birileri mutfakta biz balkonda. Ülkemiz 14 Mayıs seçimleriyle bir demokrasi şölenini daha alınının akıyla tamamlamıştır. Henüz kesin sonuçlar belli olmamakla beraber açık ara önde bulunuyoruz. Hem yurt içi oyların gayri resmi sonuçlarının belli olmasını hem yurt dışı oyların sayımının biraz daha vakit alacağı anlaşıyor. Tabii biz fersah fersah geride olduklarını kendilerinin de bildiği bir tabloyu öndeyiz diye anlatarak milleti bir kez daha muhtemelen son kez kandırmaya çalışanlar gibi değiliz. Biz milletimize karşı hep harbi ve hasbi olduk. Bugün de seçimde açık ara önde olduğumuzu biliyor ancak sonucun tam oranlarıyla ne şekilde tecelli ettiği henüz resmen önümüze gelmediği için milli iradenin tezahürünü bekliyoruz. Sonucu beklerken sizlerin buradaki sevgisine mukavele etmek için geleneksel balkon konuşmamızı şimdiden yapalım dedik. Maşallah. Bu ne aşk? Bu ne heyecan. Bu ne seveda. Sözlerime İstanbul'dan Ankara'ya ve buraya gelene kadar sevgileriyle, coşkularıyla, ahde vefalarıyla bizleri yalnız bırakmayan tüm

kardeşlerime teşekkür ederek başlamak istiyorum. Aynı şekilde sandık kurullarında görev alan, müşahit olarak veya bireysel gayretleriyle gönüllü bir şekilde sandık çıkan onlarla birlikte yurt dışı çalışmalarında vazife üstlenen her bir kardeşime de teşekkür ediyorum. Seçimde tercihini bizden AK Parti'den, Cumhuriyet'ten yana kullanan kardeşlerime hassaten şükranlarımı sunuyorum. Kazanan, seçim tablolarının göstereceği rakamların ve oranların ötesinde tartışmasız bir şekilde ülkemiz olmuştur. Milletimiz olmuştur. Türkiye milli iradenin üstünlüğüne olan bağlılığıyla vatandaşların siyasi tercihindeki özgürlüğüyle dünyanın önde gelen demokrasileri arasında yer aldığını bir kez daha ispatlamıştır."

Tarihin en yüksek katılım seçimlerinden biri olduğunu söyleyen Erdoğan, "Kardeşlerim bu gerçeği seçimlere katılım oranının rekoruyla gösterdik dünyada benzeri yok. Tarihimizin en yüksek katılımlı seçimlerinden birini yaşadık. Bu gerçeği milletimizin tercihini huzur içinde sandığa yansıtmasıyla gösterdik. Kayda değer hiçbir üzüntü ve bir hadise yaşamadan bu seçimi tamamladık. Bu gerçeği tüm parti temsilcilerinin gözetimi altında yürütülen seçim süreci ve sonuçlarına şeksiz, şüphesiz oluşuyla gösterdik. Kardeşlerim CHP yöneticileri ve bazı belediye başkanlarının tamamen kendi ilk hesaplaşmalarının ürünü, fevranları bu gerçeği değiştirmiyor. Ülkemiz hem siyasi hak ve özgürlüklerin kullanımı hem seçim sisteminin güvenilirliği bakımından dünyaya örnek olacak bir işleyişe sahiptir. Kimsenin bu güzel tabloyu kendi kısır siyasi hesapları için bozmaya hakkı yoktur. Biz siyasi hayatımız boyunca istisnasız her zaman milli iradenin kararına yani sizin kararına saygı duyduk. Bu seçimde de saygı duyuyoruz. Bundan sonraki seçimlerde de saygı duyacağız. Gereğini yaptınız. Herkesten de biz aynı demokratik olgunluğu bekliyoruz. Seçim kampanyası dönemindeki tartışmalar artık geride kalmıştır. Bu süreçte herkes milletimize sözünü söylemiş, milletimizde bugün kararını vermiştir. Artık buraya yeni yeni kılıflar uydurmanın bir anlamı yok. Milletimizin kararının ne olduğunu gayri resmi kesin sonuçları açıklandığında hep birlikte göreceğiz. Kardeşlerim sonuç ne olursa olsun bugünkü seçimlerde cumhurbaşkanlığında tercihini bizden yana yaptık görünen yirmi yedi milyona yakın vatandaşımız her birine şükranlarımı sunuyorum. Tercihini kimden yana yaparsa yapsın bu demokrasi şölenine katılan yaklaşık elli 56 milyon vatandaşımıza her birine tekrar teşekkür ediyorum. Seçimlerde en yakın rakibimize şimdiden 2 milyon 600 bin civarında fark attık. Kesin sonuçların çıkmasıyla bu rakamın çok daha yükseleceğine inanıyorum. Seçim sistemimizin yüzde elli artı bir oy sınırı sebebiyle Cumhurbaşkanlığı seçiminin ilk turda bitip bitmediğini henüz bilmiyoruz. Eğer milletimizin kararı cumhurbaşkanı seçiminin tamamlandığını gösteriyorsa zaten mesele yok. Şayet milletimiz tercihini seçimini ikinci tura kalmasından yana yaptıysa onun da başımızın üstünde yeri var. Biz yüzde elliin üzerinde bir oy oranıyla bu turu bitireceğimize inanıyoruz. Zira yurt dışı oylar tamamıyla ülkemize intikal etmiştir. Sayımları devam ediyor Bunun için teşkilat mensuplarımızdan ve bize gönül veren tüm kardeşlerimden, sandıklardaki ilçe ve il seçim kurullarındaki işlemler bitene kadar teyakkuz halinde olmaya devam etmelerini istiyorum. Seçim zaferimizin gölgelenmesine yol açacak en küçük bir rehavete, en küçük bir zafiyete izin vermeden süreci takip edeceğiz." diye konuştu.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği seçimleri mevcut tabloyla bile Cumhur İttifakı'nın çoğunluğu kazanmasıyla neticelenmiştir" diyen Erdoğan şunları kaydetti:

"Şu anda parlamentoda çoğunluk Cumhur İttifakı'ndadır. Komisyonların genelinde Cumhur İttifakı hakimdir. Dolayısıyla mecliste çoğunluğu Cumhur İttifakı'na veren milletimizin tercihinin Cumhurbaşkanlığı Seçiminde de güven ve istikrardan yana olacağından şüphe duymuyoruz. Seçim sonuçlarını ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum. Biz daima ve elbette bu seçim sürecinde de gittiğimiz her meydanda milletimize ne söylediysek seçimde de onun sonucunu aldık. Dikkat edin. Biz teröristlerle kol kola olmadık. Biz Diyarbakır'daki Kürt kardeşlerimizin ölümüne neden olan Selo ile beraber olmadık. Biz cezaevi kapılarını kırarak bebek katillerini dışarı salacağız diyenlerle beraber olmadık. Biz Kandil'den talimat alanlarla beraber olmadık. Değerli kardeşlerim, biz talimatı sadece Rabbimizden alırız. Milletimizden alırız ve hep birlikte Türkiye olacağız dedik. Hamdolsun seksen bir vilayeti ve gönül köprüleri kurduğumuz tüm kardeşlerimizden büyük ve güçlü Türkiye olduk. Bir kez daha altını çizerek belirtmek istiyorum. Seçim sonuçlarının henüz kesinleşmemiş olması milletimizin tercihinin açık ara, bizden yana olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Biz milletimize bugüne kadar ne dediysek bundan sonra da aynı şeyi söyleyeceğiz. Hazır mıyız? Bir olacağız Daha gü, daha gü. Bir olacağız. Bir olacağız. İri olacağız. Diri olacağız. Diri olacağız. Kardeş olacağız. Kardeş olacağız. Hep birlikte Türkiye olacağız. Bu anlayışla milletimizi önümüzdeki beş yıl boyunca hizmet etmeyi sürdüreceğimize yürekten inanıyoruz. Kardeşlerim Türkiye'nin her seçimi elbette önemlidir. On dört Mayıs seçimleri gerek kurulan ittifakların mahiyeti gerek bu ittifaklara verilen gizli açık Desteklerin kaynakları itibarıyla siyasi tarihimizde ayrı bir öneme sahip olmuştur. Bu seçimi yaşayanlar çocuklarına efendim torunlarına Türkiye'nin nasıl bir siyasi izinden geçerek Türkiye yüz yıla ulaştığını anlatacak."

Millet İttifakı liderlerinden ortak açıklama

Kılıçdaroğlu seçim sonuçlarıyla ilgili yaptığı açıklamada, "Erdoğan bütün iftira ve hakaretlerine rağmen beklediği sonucu alamamıştır. Hiç kimse bir oldubittiye heveslenmesin. Seçim balkonda kazanılmaz. Veriler şu anda akmaya devam ediyor. Milletimiz ikinci tur diyorsa başımızın üstüne. Bu seçimi ikinci turda mutlaka ama mutlaka kazanacağız. Herkes bunu görecek." dedi.

Cumhurbaşkanı ve milletvekili seçimlerinde oy sayımı devam ediyor.

Özellikle cumhurbaşkanı seçiminin 2. tura kalıp kalmayacağı konusunda belirsizlik devam ederken Millet İttifakı'nın altı lideri ortak açıklama yaptı.

İttifakın cumhurbaşkanı adayı Kemal Kılıçdaroğlu yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Sandığa gidip oy kullanan tüm seçmenlere yürekten teşekkürler. Özellikle gençlerin ve kadınların yüksek katılımı dolayısıyla son derece mutluyuz. Katılım oranının yüzde 90'a ulaşması ve sürecin demokratik olgunluk içerisinde sürdürülmesi ayrıca memnuniyet vericidir.

Erdoğan bütün iftira ve hakaretlerine rağmen beklediği sonucu alamamıştır. Hiç kimse bir oldubittiye heveslenmesin. Seçim balkonda kazanılmaz. Veriler şu anda akmaya devam ediyor. Milletimiz ikinci tur diyorsa başımızın üstüne. Bu seçimi ikinci turda mutlaka ama mutlaka kazanacağız. Herkes bunu görecek.

15.05.2023

Geçici sonuçlar şunu göstermiştir ki Erdoğan toplumdan beklediği güven oyunu alamamıştır. Toplumdaki değişim talebi yüzde 50'nin üzerindedir. AK Parti'deki oy kaybını da bu gerçek göstermektedir. Biz önümüzdeki 15 gün boyunca Türkiye için milletimizle beraber bu ülkeye hakkı, hukuku ve adaleti getirmek için mücadelemizi yapacağız. Halkımız emin olsun mutlaka ama mutlaka kazanacağız ve bu ülkeye demokrasiyi getireceğiz."

Ticari kredi faizleri 8 haftanın zirvesinde

Politika faizi yüzde 8,5 ile tek haneli düşük seviyede kalırken hem kredi hem de mevduat faizlerinde artış sürüyor. Özellikle TL ticari kredi faizi ile ihtiyaç kredi faizi son zamanların en yüksek seviyelerine çıkmış durumda.

Şebnem TURHAN

Merkez Bankası politika faizi yüzde 8,5 seviyesinde kalsa da piyasada faizler yükseliyor. TL cinsi ihtiyaç, ticari ve taşıt kredisi faizleri 5 Mayıs ile biten haftada son dönemlerin en yüksek seviyelerine çıkarken TL mevduat faizi ise 3 aya kadar vadede yüzde 29,05 ile ortalamada yüzde 30'a dayandı.

Türkiye seçimin ilk turunu geride bırakırken seçim öncesinde bankaların kredi arzı oldukça azaldı. Kredi arzındaki iştahsızlık kredi oranlarına da yansdı. Merkez Bankası verilerine göre 5 Mayıs haftası itibariyle TL cinsi ticari kredi faizi bir önceki haftaya göre 150 baz puan arttı ve yüzde 16,09'a yükseldi. Kredili mevduat ve kurumsal kredi kartı hariç TL cinsi ticari kredi faizi ise yüzde 179 baz puan arttı ve yüzde 15,99'a çıktı. Dolar bazlı ticari kredilerin faiz oranı aynı haftada 37 baz puan artışla yüzde 9,45 olurken, Euro bazlı ticari kredilerin faiz oranı 79 baz puan azalışla yüzde 7,24 oldu. TL cinsi ticari kredi faizlerinde 10 Mart haftasından bu yana en yüksek seviyeler 5 Mayıs haftasında görüldü. 8 haftanın en yüksek seviyesine çıkan ticari kredi faizlerinin yanı sıra tüketici kredi faizleri de yükseliyor.

İhtiyaç kredi faizi 9 ayın zirvesinde

Yine Merkez Bankası'nın haftalık verilerine göre ihtiyaç kredisi faizi 5 Mayıs haftasında 96 baz puan arttı ve yüzde 34,30'a çıktı. İhtiyaç kredi faizinde bu seviyeler en son 12 Ağustos 2022 haftasında görülmüştü. İhtiyaç kredi faizi 9 ayın zirvesini gördü.

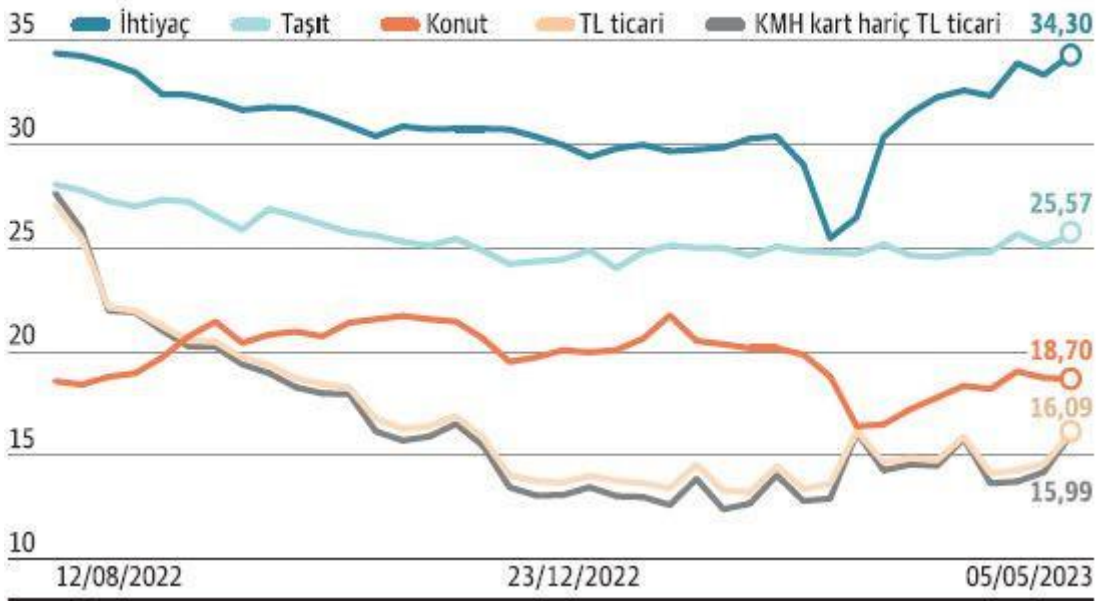
5 Mayıs haftasında bir önceki haftaya göre tek gerileyen ise 4 baz puanlık azalışla yüzde 18,7'ye inen konut kredi faizi oldu. Taşıt kredisi faizleri ise 45 baz puan arttı ve yüzde 25,57'ye yükseldi.

En çok tercih edilen 3 aya kadar vadeli TL cinsi mevduat faizi ise yüzde 29,05'e çıkarken ortalama TL mevduat faizi 80 baz puan azalışla yüzde 21,12'ye indi. Dolar mevduat faizi 9 baz puan artışla yüzde 2,26'ye çıkarken Euro mevduat faizi 1 baz puan azalışla yüzde 0,58'e geriledi.

Tüketici kredi faizleri yükselse de Türkiye Bankalar Birliği verileri tüketicilerin hem ihtiyaç kredisinde hem de kredi kartlarında talebinin artarak sürdüğünü ortaya koyuyor. TBB verilerine göre bireysel krediler, martta yüzde 78 artarak 1.875 milyar TL oldu. Bireysel kredilerin yüzde 99'u bankalar tarafından kullanılırken, finansman ve finansal kiralama şirketleri tarafından kullanılan 15 milyar TL'lik bireysel kredinin 10,4 milyar TL'si taşıt kredilerinden oluştu.

Bireysel kredilerin yüzde 38'ini ihtiyaç kredileri, yüzde 21'ini konut kredileri, yüzde 31'ini kredi kartları, yüzde 4'ünü taşıt kredileri ve yüzde 7'sini kredili mevduat hesabı oluşturdu. Bireysel kredi kullanan kişi sayısı (takipteki krediler hariç) son bir yılda 2.1 milyon kişi artarak 38,5 milyon kişi olurken, ortalama kredi bakiyesi ise 49 bin TL düzeyinde gerçekleşti.

Kredi faizleri yükseliyor

Tüketici kredileri 1.33 trilyon lira

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) tarafından yayımlanan haftalık bültene göre, sektörün kredi hacmi 5 Mayıs itibarıyla 82 milyar 36 milyon lira arttı. Söz konusu dönemde toplam kredi hacmi 8 trilyon 889 milyar 16 milyon liradan 8 trilyon 971 milyar 53 milyon liraya çıktı. Bankacılık sektöründeki toplam mevduat (bankalararası dahil), geçen hafta 93 milyar 66 milyon lira arttı. Söz konusu haftada yüzde 0,90 artan bankacılık sektörü toplam mevduatı, 10 trilyon 440 milyar 429 milyon lira oldu. Verilere göre, tüketici kredileri tutarı, 5 Mayıs itibarıyla 8 milyar 746 milyon lira artışla 1 trilyon 328 milyar 678 milyon liraya yükseldi. Söz konusu kredilerin 415 milyar 35 milyon lirası konut, 75 milyar 211 milyon lirası taşıt ve 838 milyar 431 milyon lirası ihtiyaç kredilerinden oluştu. Söz konusu dönemde taksitli ticari kredilerin tutarı 3 milyar 669 milyon lira artarak 1 trilyon 103 milyar 188 milyon liraya çıktı. Bankaların bireysel kredi kartı alacakları da 13 milyar 599 milyon lira artarak 644 milyar 88 milyon lira oldu. Bireysel kredi kartı alacaklarının 340 milyar 736 milyon lirası taksitli, 303 milyar 352 milyon lirası taksitsiz oldu.

Döviz 'hep artacağını sanıp' tepeden almak da var!

Alaattin AKTAŞ

15 Mayıs 2023 Pazartesi

Bu satırlar yazıldığında daha ne seçim sonucu belliydi, ne sonuçlara ilişkin bir ipucu vardı. Ben oyumu kullanıp yazıya başladığımda bazı vatandaşlar oy vermeye yeni gidiyordu.

Ama siz bu satırları okurken seçim sonucu çoktan belli olmuştur. Belki Cumhurbaşkanı seçimi ikinci tura kalmıştır, belki adaylardan biri kazanmıştır. Meclis'te hangi ittifakın kaç sandalye sahibi olduğu da büyük ölçüde ortaya çıkmıştır.

Dolayısıyla benimki körlemesine bir yazı! Piyasanın bugünkü seyrini belirleyecek sonuçla ilgili olarak elimde hiçbir veri yok. O yüzden körlemesine...

Piyasadaki seyri tayin edecek seçim kuşku yok ki Cumhurbaşkanı seçimi. Sandıktan Erdoğan'ın mı, Kılıçdaroğlu'nun mu galip çıktığına bağlı olarak bugünün gidişatı belli olacak.

Bu çerçevede ilk tepki hiç kuşkusuz dövizde gözlenecek. Zaten en çok merak edilen de bu.

Ne düşündüğümü söyleyeyim:

Cumhurbaşkanlığı seçimini Erdoğan kazanırsa dövizde hızlı bir artış görülme olasılığı çok güçlü.

Sandıktan galip çıkan Kılıçdaroğlu olursa ilk anda bir geri çekilme bile olabilir, bu olmasa bile öyle hızlı bir artış görülme olasılığı çok düşük.

Seçim ikinci tura kalırsa yine bir dalgalanma yaşanır; o durumda dalga boyunu en çok oyu kimin aldığı ve Meclis'te çoğunluğun kimde olduğu belirler.

Piyasalarda büyük dalgalanmaya yol açabileceğinden endişe edilen bir durum daha var. Hem Cumhurbaşkanı seçimini Kılıçdaroğlu'nun kazanması, hem Meclis çoğunluğunu muhalefetin alması, yani yasama ve yürütmenin tümüyle el değiştireceğinin anlaşılması durumunda mazbatalar alınıp görev devir teslimine kadarki sürede mevcut yönetimin nasıl bir ekonomi politikası izleyeceği merak konusu. Bugüne kadar döviz tutmak uğruna olmadık adımlar atan yönetim yayı birden bırakır ve dövizin tırmanmasına ve “Bakın daha göreve bile gelmeden piyasayı nasıl alt üst ettiler” der mi? Seçimi kaybeden siyasetçiler bunu yapmak isteyebilir belki ama bürokrasi buna uyar mı, daha da önemlisi bu yöndeki talimatlara uymalı mı?

Kim kazanırsa ne olur?

Döviz, seçimi Erdoğan kazanırsa artar!

Döviz, seçimi Kılıçdaroğlu kazanır, mazbataya kadar politika değiştirilirse yine artar; ama bu kısa süreli olur ve sonra denge oluşur. Görev devir tesliminden sonra ise dövizde şimdiki düzeylere doğru bir geri çekilme yaşanır.

Döviz kuru hiçbir zaman sürekli artmaz. Hele hele alış-satış fiyatları arasında çok büyük bir makas varken alım yapmak pek doğru tercih olmayabilir.

Cumartesi akşamı ve dün bir ara bazı bankaların alış-satış kurları arasındaki fark 5 liraya yaklaştı; küsuratları atarsak 19'a 24 gibi bir denge oluştu. Böylesine bir farkın anlamı “İşlem yapmak istemiyorum”dur. Makas biraz da hafta sonu ve seçim öncesinin özel durumu dolayısıyla bu kadar açıldı ama yine de alış-satış farkının büyüklüğü uzunca bir süredir dikkat çekiyor. Bazı bankalarda ise fark 3.50 lira dolayında. Alış-satış farkı son işgünü olan cuma günü de 2 lira dolayında bulunuyordu.

Fark böyle devam etmez, edemez. Bir şekilde kapanacak.

Ama hangi tutara doğru yaklaşarak kapanacak; alışa mı, satışa mı, önemli olan o.

İşte tasarruf amacıyla döviz almayı düşünenlerin bu aşamada çok dikkatli olması gerekiyor.

Alış-satış kurunun 20'ye 22 olduğunu varsaysak bile 22'den döviz alanın kara geçmesi için, alış kurunun yüzde 10 artması gerekiyor.

Dövizde yükseliş yönünde bir eğilim belirirse bu artış kısa zamanda gerçekleşebilir; şimdi 22'den dolar alıp aldığı fiyata gelinmesi için yüzde 10 artış beklemek durumunda olanlar bir süre sonra bu makasın kapandığını görebilir. Ancak makasın yüzde 10'un çok üstüne çıkması durumunda döviz almak pek doğru olmayabilir.

O üç dönemi unutmayalım

Dövizde seçim sonucuna göre bir tırmanış yaşanır mı sanıyor musunuz ki bu durak bilmeksizin devam edecek?

Hızlı bir artış, bir süre sonra keskin bir dönüş yaşanacağına işaret eder. O yüzden çıkış olacaksa da bunun ılımlı gerçekleşmesi en iyisidir.

Bu köşede 19 Nisan'da son yıllarda yaşanan üç keskin dalgalanma dönemine işaret etmiş ve döviz tasarruf etmek isteyenlerin dikkatli olması gerektiğini vurgulamıştım.

Bu dönemlerin ilki 2018'de rahip krizi sırasında yaşandı. Dolar o gergin ortamda hızla artarak ağustos ayında 7 lirayı geçti. Ancak rahip serbest bırakılıp Merkez Bankası da faiz artırınca dolar hızla geriledi ve 7 liranın yeniden görülmesi için tam iki yıl geçmesi gerekti.

İkinci dönemi 2020'de yaşadık. Merkez Bankası yine faiz indirimine gitti, kur tırmandıkça tırmandı ve kasım ayında 8.50 düzeyine geldi. Merkez Bankası'nda başkan değişti, faiz artırıldı ve kur aşağı... Aradan yaklaşık on ay geçti ve dolar 8.50'ye ancak 2021'in ağustos ayı sonunda çıktı.

Üçüncü ve en yakın dönem ise KKM icat edilen dönem... 2021'in eylülünde başlatılan faiz indirimiyle tırmanan dolar aralık ayına gelindiğinde 18'i aştı. Vatandaş "Faiz daha da indirilecek" denilerek adeta döviz almaya yönlendirildi. Sonra vatandaşın dövize hücum ettiği günün akşamı "**ansızın**" kur korumalı mevduat icat edildi, Merkez Bankası kamu bankaları eliyle piyasaya döviz sürdü ve 18 liralardan döviz alanlar ertesi sabah uyandıklarında doları 11-12 liralarda gördü. Doların yeniden 18 liralara gelmesi için yaklaşık yedi ay geçmesi gerekti.

Aslında bu üç döneme bir dönem daha eklemek ya da son dönemi biraz uzatmak da mümkün. Dolar geçen yıl ağustos ayı ortasında 18.50'ye çıktı ve bir-bir buçuk ay öncesine kadar neredeyse aynı düzeyde kaldı. Şimdi ise vatandaş açısından satış kuru 19.50 dolayında. Yani 2021'in aralık ayında 18 lira olan kur, aradan geçen bir buçuk yıla yakın dönemde öyle çok da fazla artmadı.

Kıssadan hisse!

Döviz bugünden itibaren artabilir.

Ama kaç liraya kadar çıkar, bilemem.

Ancak bildiğim şu; bu artış soluksuz ve aylar boyu sürececek bir artış olmaz. Hızlı bir artış yaşanır mı dönüş de aynı şekilde hızlı ve keskin olur.

Ticarette alırken kazanmak diye bir kavram vardır. Döviz alıp satarak para kazanmak da bir tür ticarettir.

20 yılda rekor dış kaynak

Naki BAKIR

15 Mayıs 2023 Pazartesi

Türkiye tarihinin en radikal gelişmelerine ve değişimlere sahne olan, ekonomiye ilişkin olumlu ve olumsuz göstergelerde zirvelerin yaşandığı dönem olan son 20 yılda Türkiye'ye yatırım ve borç olarak 827 milyar dolarla rekor düzeyde bir dış kaynak girişi yaşandığı belirlendi.

Merkez Bankası ödemeler dengesi verilerine göre Türkiye ekonomisi, bu dönemin özellikle ilk yarısında doğrudan yatırımlar yoluyla önemli miktarlarda dış sermaye çekti. Sıcak para olarak adlandırılan portföy yatırımlarında da patlama yaşanırken, kamu ve özel sektör tarafından dışarıdan borç kullanımına da yoğun şekilde başvuruldu. Yabancıların aktardıkları bu kaynaklarla Türkiye ekonomisinde önemli bir yer ve ağırlığa sahip olduğu anılan yılın ilk yarısındakinin aksine, son yıllarda ise doğrudan yatırımlar cephesinde tıkanma, portföy yatırımlarında çıkışlar ve kredi notundaki sert düşüş, CDS'teki aşırı yükselmenin de etkisiyle borçlanma imkanlarında daralma, maliyetlerinde aşırı yükselme yaşandı.

Uzun dönemde gelen rekor dış kaynağın ne oranda üretken yatırımlara yöneltildiği ekonomi çevrelerinde tartışılırken, uluslararası yatırımcılar, borç verenler ve özellikle sıcak para fonlarına rekor düzeylerde getiri sağlayan Türkiye'nin, küresel yatırımcılar ve finans kurumları açısından en kazançlı ülkeler arasında yer aldığı belirtiliyor.

20 yılda 827 milyar dolar

2003 başından bu yılın mart sonuna kadar olan 20 yıl 3 aylık dönemde Türkiye ekonomisine doğrudan yatırım, sıcak para ve mevduat, kredi, ticari kredi (borç) olarak giren toplam dış kaynak 826 milyar 954 milyon dolar olarak hesaplandı. Öte yandan yabancılar Türkiye'deki yatırımları yoluyla kazandıkları karlar ve borç olarak kullandıkları kaynaklardan elde ettikleri faiz gelirlerinden toplam 270 milyar 919 milyon dolarlık bir getiriyi aynı dönemde dışarı transfer ettiler.

Önceki 20 yıldakini 13'e katladı

2003 başından bu yılın mart ayı sonuna kadar olan 20 yıl 3 aylık dönemde Türkiye ekonomisine yatırım ve borç olarak giren dış kaynak miktarı, önceki 20 yılı kapsayan

1983- 2002 dönemindeki kümülatif girişi yaklaşık 13'e katladı. Türkiye'nin serbest piyasa ekonomisine geçerek dışa açıldığı 1983 yılının başından 2002 sonuna kadar olan söz konusu dönemde toplam 14,6 milyar dolarlık doğrudan yatırım, 16,7 milyar dolarlık portföy yatırımı ve net 33,6 milyar dolarlık diğer yatırım olmak üzere toplam kaynak girişinin yaklaşık 65 milyar dolar olduğu belirlendi.

Anılan dönemde Türkiye ekonomisine giren dış kaynağın en büyük bölümü borçlanma yoluyla gerçekleşti. Yabancıların Türk bankalarındaki efektif ve mevduatları, Merkez Bankası, bankalar ve genel hükümetin kullandığı krediler ile özel sektörün aldığı ticari krediler yoluyla toplam giriş 397,1 milyar dolara ulaştı. Bunun da 183,3 milyar dolarını bankalar, 182,2 milyar dolarını özel sektör firmaları, 27 milyar dolarını Merkez Bankası, 4,7 milyar dolarını da genel hükümet kullandı.

253,8 milyar dolarlık doğrudan yatırım

Aynı dönemde büyük bölümü özelleştirilen kuruluşları satın alma ve şirket evlilikleri yoluyla olmak üzere yabancıların doğrudan yatırım için getirdikleri toplam net sermaye girişi ise 253,8 milyar dolar oldu. Yabancılar en fazla bankacılık/finans ve sigorta, imalat sanayii, enerji, ticaret ve bilgi-iletişim sektörlerine yatırım yaptı. Özellikle AB ile müzakerelerin başladığı 2005'ten itibaren hızlanan doğrudan yabancı sermaye yatırım girişleri, Türk ekonomisine canlanma ve hızlı büyüme ivmesi getirdi. 2006'da 20 milyar doları aşan doğrudan yatırım girişleri, 2007'de 22 milyar dolarla tüm yılların rekorunu kırdı. Ancak son yıllarda düşüşe geçen doğrudan yatırım girişleri bir daha bu düzeyleri yakınsayamadı.

Son yıllarda ise küresel yatırımcıların üretim tesisleri kurarak, şube açarak veya var olan bir şirketi tamamen veya kısmen satın alarak yaptıkları, teknoloji getiren, ihracatı artıran doğrudan sermaye yatırımları azalırken, bir defalık kaynak getirme şeklindeki gayrimenkul yatırımlarında ise karşılığında vatandaşlık verilmesinin de etkisiyle hızlı bir artış yaşanıyor.

Anılan 20 yılda portföy yatırımı (sıcak para) girişleri ise 176 milyar dolara ulaştı. Bunun net 20,8 milyar doları Borsa'ya gelirken, Türk kamu menkul kıymetleri alımı yoluyla giren net kaynak ise 155,2 milyar dolara ulaştı. 2012 yılında 38,4 milyar dolarla tüm yılların rekorunu kıran sıcak para girişlerinde, izleyen dönemde ise düşüş yaşandı. Pandemi yılı olan 2020'de net 6,7 milyar dolarlık yaşanan portföy yatırımlarında, 2021'deki 3 milyar dolarlık net girişin ardından, 2022 yılında da 9 milyar liralık bir çıkış yaşandı. Bu yıl ilk çeyrekte ise 1 milyar dolar dolayında bir net giriş oldu.

20 yılda gelen dış kaynak (Milyon \$)				
Yıllar	Doğrudan yatırım	Portföy Yat. mevduat	Kredi	Toplam
2003	1.702	3.851	4.461	10.014
2004	2.785	9.411	14.657	26.853
2005	10.031	14.670	20.834	45.535
2006	20.185	11.402	31.334	62.921
2007	22.047	2.780	35.526	60.353
2008	19.851	-3.770	30.625	46.706
2009	8.585	2.938	-5.739	5.784
2010	9.099	19.617	37.078	65.794
2011	16.182	19.516	18.151	53.849
2012	13.744	38.372	20.554	72.670
2013	13.563	21.419	32.694	67.676
2014	13.337	20.962	17.868	52.167
2015	19.263	-9.220	20.564	30.607
2016	13.835	8.083	6.384	28.302
2017	11.190	23.857	13.136	48.183
2018	12.450	176	-7.273	5.353
2019	9.549	3.579	6.148	19.276
2020	7.700	-6.662	10.794	11.832
2021	13.325	3.011	34.766	51.102
2022	13.096	-9.033	43.054	47.117
2023/3ay	2.311	1.075	11.474	14.860
TOPLAM	253.830	176.034	397.090	826.954

Borç verenler ve sıcak paracılar kazandı

Anılan dönemde kaynak getiren yabancılar içinde en yüksek getiriye, Türkiye'ye borç verenler elde etti. Ödemeler dengesi veri setinde "diğer yatırımlar" başlığında yer alan, yabancıların Türk bankalarında tuttuğu efektif ve mevduatlar ile Merkez Bankası, genel hükümet ve bankalara açtıkları krediler ve özel sektöre kullandırdıkları ticari kredilere Türkiye'nin ödediği toplam faiz 20 yılda 122,2 milyar dolara ulaştı.

Türkiye'ye doğrudan yatırım yapan küresel yatırımcıların anılan dönemde dışarıya yaptıkları kar transferleri 53,7 milyar dolar olurken, portföy yatırımcılarının aynı dönemdeki kar transferi de 86,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Buna göre parayla para kazanmak için Borsa ve tahvil, bono gibi araçlara yatırım yapan sıcak para fonlar, Türkiye'de, katma değer ve istihdam yaratan, cari açığa sağlıklı finansman sunan uluslararası doğrudan yatırımcılardan daha fazla kazandı.

Bu arada; aynı dönemde Türkiye'de çalışmakta olan yurt dışı yerleşiklere ödenen ücretler de yaklaşık 9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

Abdulkadir Selvi

Şimdi ne olacak

Nefes nefese takip ettiğimiz bir seçim oldu.

Erdoğan'ın ilk turda kazanma ihtimali vardı. Ama saatler ilerledikçe ikinci tur ihtimali ortaya çıktı. Eğer 50 artı 1 sistemi olmasa seçimler çoktan bitmiş demektir. Çünkü Erdoğan, Kılıçdaroğlu'na 5 puan fark attı. Ama sistem nedeniyle ben bu saatte size kesin sonuçları veremedim. Akşener'in Meclis kürsüsünden mermi atmasına, Kılıçdaroğlu'nun suikast iddialarına rağmen seçimler büyük bir demokratik olgunluk içinde geçti. 14 Mayıs 1950'den sonra ikinci kez "Yeter, söz de karar da milletin" diye yola çıkan Erdoğan'ı millet yalnız bırakmadı. Bu seçimlerin tek kaybedeni oldu, o da Kemal Kılıçdaroğlu. Kemal Bey hem cumhurbaşkanlığı seçimini kaybetti hem de 6 parti ile ittifak yapmasına ve ortak milletvekili listesine rağmen CHP'nin aldığı oyların gerisine düştü.

SANDIKTA CEVABINI VERDİ

"Erdoğan'ı bu kez darbeye değil demokratik yollardan tasfiye edeceğiz" diyen Biden'a, Erdoğan gitsin diye kampanya yürüten Batı basınına, millete parmak sallayanlara, Kandil'deki PKK baronlarına, Cumhuriyet'in yüzyılı ile hesaplaşacağız diyenlere, Öcalan'a özgürlük kampanyası yürütenlere millet sandıkta ders verdi. Dünya bir araya geldi, 6 parti ittifak yaptı, Kandil destekledi ama Erdoğan'ı yenemediler.

CUMHUR İTTİFAKI

Millet İttifakı'nın oyları düşük çıktı. Ortak liste tutmamış. Cumhur İttifakı beklenenin üzerinde oy aldı. AK Parti, milletvekili seçimlerinde de önde çıktı. Cumhur İttifakı Meclis'te çoğunluğu sağladı. Eğer ikinci tura kalırsa bu durum Erdoğan'ın elini güçlendirecek.

Millet İttifakı'nın Anayasa'yı değiştirip Parlamenter Sistem'e geçme önerisi ise suya düştü. Millet Başkanlık Sistemi'ne güvenoyu verdi.

DEPREM BÖLGESİ

Deprem bölgesinde Erdoğan önde. 2018 seçimlerine göre oylarını korumuş.

SİNAN OĞAN

Muharrem İnce'nin çekilmesi Sinan Oğan'a yaramış. Sinan Oğan yüzde 5'in üstüne çıkarak herkesi şaşırttı.

MHP YİNE ŞAŞIRTTI

Her seçimden önce olduğu gibi bu seçimlerden önce de MHP'nin barajın altında olduğu propagandası yapıldı. Ama MHP bir kez daha şaşırttı.

İYİ PARTİ GERİLEDİ

Geçen seçimde yüzde 10'u kıl payı kaçırın İYİ Parti bu seçimde oy oranını korudu. İYİ Parti'nin yüzde 16-17'ye çıktığı söyleniyordu. Ancak Akşener'in masadan kalkıp geri oturmasından sonra hızla gerilemişti. Ancak Muharrem İnce'nin çekilmesinden sonra İYİ Parti toparlayıp 2018 seçimlerindeki oylarını yakaladı. İYİ Parti muhalefette olmasına rağmen beklenen sıçramayı yapamadı.

YEŞİL SOL PARTİ

HDP yerine seçimlere giren Yeşil Sol Parti ittifak yapmasına rağmen beklenen atağı yapamadı. HDP, yüzde 11'ken Yeşil Sol Parti geriye düştü.

AK PARTİ KALELERİNİ KORUDU

Cumhurbaşkanı Erdoğan her seçimde yüksek oy aldığı memleketi Rize başta olmak üzere Şanlıurfa, Çankırı, Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Bayburt gibi illerde oylarını korudu. Yani kaleler düşmedi.

CHP'NİN OYLARI DÜŞTÜ

CHP bu seçimlerde DEVA, Gelecek, Saadet ve Demokrat Parti ile ortak listeyle girdi. Bazı bölgelerde İYİ Parti ile ortak liste yaptı. Ama sonuç itibarıyla 5 parti bir araya gelmesine rağmen CHP'nin oyları yükselmedi, tam aksine düştü.

AK PARTİ'NİN ÖNÜ

Seçim sonuçları açıklandıkça AK Parti Genel Merkezi'nin önündeki kalabalık artmaya başladı. Balkon konuşması için Erdoğan'ı bekleyen partililer müzik eşliğinde oynamaya başladılar.

CHP'NİN ÖNÜNDEKİ HAVA

Seçim sonuçlarını Ankara'da takip ettim. Sandıklar açıldıktan 1 saat sonra partililer AK Parti ve CHP'nin önünde toplanmaya başladı.

Sandıkların yüzde 40'ı açıldığında partileri yine gezdim. Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş ortak açıklama yapıyordu. Ekrem İmamoğlu'nun "Bir süre Anadolu Ajansı verilerine bakmayın. Net olarak öndeyiz" diye açıklama yaptığı, Mansur Yavaş'ın "Biz öndeyiz, ilk turda tamamlayacağız. Kılıçdaroğlu kazanıyor" dediği sıralarda CHP Genel Merkezi'nin önündeydim. Coşku yoktu, moral bozukluğu vardı. Bazı gruplar Genel Merkez'in önünden ayrılmaya başlamışlardı.

KILIÇDAROĞLU GÜNEYDOĞU'DA

HDP ve Kandil'in desteğiyle Kılıçdaroğlu tarihinde ilk kez Güneydoğu'da bu kadar yüksek oy aldı. Ama Kandil desteği seçilmesine yetmedi.

KILIÇDAROĞLU'NA FARK ATTI

6 parti Erdoğan'a karşı birleşti. Kılıçdaroğlu'nun yüzde 60'la seçileceği iddia edildi. Ama sonuçta Erdoğan, Kılıçdaroğlu'na 5 puan fark attı.

HERKESİN ÇIKARACAĞI DERSLER VAR

Bu seçimlerden iktidarın da muhalefetin de çıkarması gereken dersler var. Nefes nefese takip ettiğimiz bir seçim oldu. Peki bundan sonra ne olacak? Hepimiz bu sorunun cevabını düşüneceğiz.